Tämä asiakirja on ainoastaan dokumentointitarkoituksiin. Toimielimet eivät vastaa sen sisällöstä.

►**B**

NEUVOSTON ASETUS (ETY) N: 696/93, annettu 15 päivänä maaliskuuta 1993, tilastoyksiköistä yhteisön tuotantojärjestelmän havainnointia ja analyysia varten

(EYVL L 76, 30.3.1993, s. 1)

Muutettu:

		virallinen lehti		
		N:o	sivu	päivämäärä
►**A1**	Itävallan, Suomen ja Ruotsin liittymisasiakirja	C 241	21	29.8.1994
	(mukautettu neuvoston päätöksellä 95/1/EY, Euratom, EHTY)	L 1	1	1.1.1995

▼B

NEUVOSTON ASETUS (ETY) N: 696/93,

annettu 15 päivänä maaliskuuta 1993,

tilastoyksiköistä yhteisön tuotantojärjestelmän havainnointia ja analyysia varten

EUROOPAN YHTEISÖJEN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 100 a artiklan,

ottaa huomioon komission ehdotuksen [1],

toimii yhteistyössä Euroopan parlamentin kanssa [2],

ottaa huomioon talous- ja sosiaalikomitean lausunnon [3],

sekä katsoo, että

sisämarkkinoiden toimintaa varten tarvitaan tilastostandardeja, joita voidaan soveltaa kansallisten ja yhteisön tilastotietojen keräämiseen, luovuttamiseen ja julkaisemiseen ja niiden yksiköiden määrittelyyn, jotta yritysten, rahoituslaitosten, hallitusten sekä kaikkien muiden yhteismarkkinoilla toimivien käyttöön saataisiin luotettavaa ja vertailukelpoista tilastotietoa,

tuotantojärjestelmää koskevat tilastotiedot ovat tarpeen yrityksille niiden kilpailukyvyn arvioimiseksi ja hyödyllisiä yhteisön laitoksille kilpailun vääristymien ehkäisemiseksi,

toissijaisuusperiaatteen mukaan yhteisten tilastostandardien laatiminen yhdenmukaisten tietojen tuottamiseksi on sellaista toimintaa, joka voi olla tehokasta ainoastaan yhteisön tasolla, ja näiden standardien noudattaminen on kunkin jäsenvaltion virallisten tilastojen laatimisesta vastaavien toimielinten ja laitosten vastuulla,

ainoastaan siinä tapauksessa, että jäsenvaltiot käyttävät yhdessä määriteltyjä tilastoyksiköitä, on mahdollista tuottaa nopeasti ja joustavasti yhtenäisiä tilastotietoja, jotka olisivat niin luotettavia ja yksityiskohtaisia kuin sisämarkkinoiden toimintaa varten vaaditaan,

olisi säädettävä, että jäsenvaltiot voivat erityistä tarvetta varten säilyttää tai ottaa käyttöön muita tilastoyksiköitä tuotantojärjestelmän havainnointia ja analyysia varten kansallisissa toimialaluokituksissaan,

tilastoyksiköiden valinta tilastotietojen keruuta tai analyysia varten täsmennetään erityissäännöksissä,

asetuksessa (ETY) N:o 3037/90 [4] säädetyn Euroopan yhteisön tilastollisen toimialaluokituksen, jäljempänä 'NACE', Rev. 1:n käyttö sekä Euroopan kansantalouden tilinpitojärjestelmän (EKT) soveltaminen vaativat tilastoyksiköiden standardoituja määritelmiä tilastorekistereitä sekä tilastotietojen keruuta, esittämistä ja analyysia varten,

asetuksella (ETY) N:o 3037/90 perustetulla komitealla on toimivalta "laatia ohjeita tilastoyksiköiden luokittelemiseksi NACE Rev. 1:n mukaisesti", mutta nämä yksiköt on määriteltävä muualla,

on välttämätöntä määritellä NACE Rev. 1:n mukaan luokitellut tilastoyksiköt yhdenmukaisesti kaikissa jäsenvaltioissa, jotta kansallisten tilastojen ja vastaavien yhteisön tilastojen vertailukelpoisuus voidaan taata,

on suotavaa rajoittaa tuotantojärjestelmän tilastoyksiköiden määrää,

taloudellisten tilastojen kansainvälinen vertailukelpoisuus edellyttää, että jäsenvaltiot ja yhteisön laitokset käyttävät sellaisia tilastoyksiköitä, jotka liittyvät toisaalta suoraan Yhdistyneiden Kansakuntien kansainvälisen toimialaluokitusstandardin (ISIC Rev. 3) johdanto-osassa

---

([1]) EYVL N:o C 267, 16.10.1992, s. 3
([2]) EYVL N:o C 337, 21.12.1992. Päätös 10 päivänä helmikuuta 1993
([3]) EYVL N:o C 19, 25.1.1993, s. 60
([4]) EYVL N:o L 293, 24.10.1990, s. 1

▼B

esitettyyn määritelmään ja toisaalta Yhdistyneiden Kansakuntien kansantalouden tilinpitojärjestelmän asiakirjoihin,

tuotantojärjestelmä koostuu kaikista niistä kokonaisuuksista, jotka osallistuvat tuotantoon ja kaikista niiden suorittamista taloudellisista ja rahoitukseen liittyvistä toimenpiteistä, ja

siirtymäkausi on tarpeen näiden yksiköiden tiukkaa ja yleistä soveltamista varten,

ON ANTANUT TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Tässä asetuksessa otetaan käyttöön luettelo tilastoyksiköistä, jäljempänä 'tuotantojärjestelmän tilastoyksiköt', ja luettelo käytetyistä kriteereistä, sekä annetaan tilastoyksiköiden määritelmät ja selventävät huomautukset, jotka kaikki ovat liitteessä.

2 artikla

Jäsenvaltiot ja komissio käyttävät tuotantojärjestelmän tilastoyksiköiden määritelmiä kerätäkseen, luovuttaakseen, julkaistakseen ja analysoidakseen tuotantojärjestelmää koskevia ja erityisesti NACE Rev. 1:een liittyviä tilastotietoja.

3 artikla

Jäsenvaltioiden on tammikuun 1 päivästä 1994 käytettävä 2 artiklassa tarkoitettuihin tehtäviin 1 artiklassa tarkoitettuja määritelmiä mainitun päivämäärän jälkeisiä tilanteita koskevien tilastotietojen osalta.

4 artikla

1 Siirtymäkautena, joka alkaa 1 päivästä tammikuuta 1994 ja päättyy 31 päivänä joulukuuta 1995, jäsenvaltiot voivat tähän ajanjaksoon liittyvien tilastojen osalta käyttää muita kuin 1 artiklassa tarkoitettuja tuotantojärjestelmän tilastoyksiköitä.

Tällöin komissiolle tarkoitetut siirtymäkauden tilastotiedot on mahdollisimman tarkasti mukautettava ja luovutettava liitteen mukaisesti.

2 Komissio voi poikkeuksellisesti jäsenvaltion pyynnöstä ja asianmukaisesti perusteltujen teknisten tai toiminnallisten seikkojen perusteella jatkaa siirtymäkautta enintään 31 päivään joulukuuta 1997.

5 artikla

Edellä 4 artiklassa mainitun siirtymäkauden jälkeen komissio voi antaa jäsenvaltiolle luvan käyttää muita tuotantojärjestelmän tilastoyksiköitä, jos ne laaditaan 6 artiklassa säädetyn menettelyn mukaisesti.

6 artikla

Tämän asetuksen soveltamista koskevat yksityiskohtaiset säännöt, mukaan lukien erityisesti tuotantojärjestelmän tilastoyksiköitä koskevat toimenpiteet taloudelliseen ja tekniseen kehitykseen mukauttamiseksi, käytetyt kriteerit sekä liitteessä annetut määritelmät vahvistetaan 7 artiklassa säädettyä menettelyä noudattaen.

7 artikla

1 Komission edustaja tekee päätöksellä 89/382/ETY, Euratom [1] perustetulle tilasto-ohjelmia käsittelevälle komitealle ehdotuksen tarvittavista toimenpiteistä. Komitea antaa lausuntonsa ehdotuksesta määräajassa, jonka puheenjohtaja voi asettaa asian kiireellisyyden mukaan. Lausunto annetaan perustamissopimuksen 148 artiklan 2 kohdassa niiden päätösten edellytykseksi määrätyllä enemmistöllä,

[1] EYVL N:o L 181, 28.6.1989, s. 47

▼B

jotka neuvosto tekee komission ehdotuksesta. Komiteaan kuuluvien jäsenvaltioiden edustajien äänet painotetaan mainitussa artiklassa määrätyllä tavalla. Puheenjohtaja ei osallistu äänestykseen.

2 Komissio päättää toimenpiteistä, joita sovelletaan välittömästi. Jos toimenpiteet eivät kuitenkaan ole komitean lausunnon mukaisia, komissio ilmoittaa niistä viipymättä neuvostolle. Siinä tapauksessa komissio lykkää päättämiensä toimenpiteiden soveltamista kolmella kuukaudella ilmoituksen tekopäivästä.

3 Neuvosto voi määräenemmistöllä päättää asiasta toisin 2 kohdassa tarkoitetun ajan kuluessa.

8 artikla

Yhteisön tilastoja käsittelevissä yhteisön säädöksissä tarkoitetut tuotantojärjestelmän tilastoyksiköt on ymmärrettävä tämän asetuksen käsitteiden ja sanaston mukaan.

9 artikla

Tämä asetus tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

▼B

LIITE

TUOTANTOJÄRJESTELMÄN TILASTOYKSIKÖTYHTEISÖSSÄ

I JAKSO

Luettelo yksiköistä

Luettelo tuotantojärjestelmän tilastoyksiköistä yhteisössä on seuraava:

A. yritys;

B. institutionaalinen yksikkö;

C. yritysryhmä;

D. toimialayksikkö (TAY);

E. homogeeninen tuotantoyksikkö (HTY);

F. paikallinen yksikkö;

G. paikallinen toimialayksikkö (paikallinen TAY);

H. paikallinen homogeeninen tuotantoyksikkö (paikallinen HTY).

II JAKSO

Käytetyt kriteerit

Tämän asetuksen tilastoyksiköt on määritelty kolmen kriteerin perusteella. Näiden kolmen kriteerin suhteellinen tärkeys vaihtelee yksiköiden mukaan.

A. *Oikeudelliset, tilinpidolliset tai organisatoriset kriteerit*

1 Jotta voitaisiin määritellä yksiköitä, jotka voidaan tunnistaa ja yksilöidä taloudessa, on käytettävä oikeudellisia ja hallinnollisia kriteerejä. Joissain tapauksissa oikeudellisesti erilliset yksiköt on yhdistettävä, koska ne eivät ole organisatorisesti riittävän itsenäisiä. Joidenkin yksiköiden määrittelemiseksi on lisäksi käytettävä tilinpidollisia kriteerejä tai rahoituskriteerejä.

2 ”Yritys”-yksikön muodostamiseksi käytetään oikeudellisia yksiköitä, jotka harjoittavat kokonaan tai osittain tuotantotoimintaa.

3 Oikeudelliset yksiköt ovat:

— oikeushenkilöitä, jotka on sellaisiksi tunnustettu laissa riippumatta niistä henkilöistä tai laitoksista, jotka omistavat ne tai ovat niiden jäseniä, tai

— luonnollisia henkilöitä, jotka harjoittavat taloudellista toimintaa itsenäisesti.

4 Oikeudellinen yksikkö muodostaa aina joko yksin tai joskus muiden oikeudellisten yksiköiden kanssa ”yritys” -tilastoyksikön oikeudellisen perustan.

B. *Maantieteellinen kriteeri*

1 Yksikkö voidaan yksilöidä maantieteellisesti. Tällöin eritellään paikallinen, alueellinen, kansallinen, yhteisön ja kansainvälinen taso.

2 Paikallinen taso vastaa pienintä hallinnollista jakoa: ”commune tai gemeente” Belgiassa, ”kommune” Tanskassa, ”Gemeinde” Saksassa, ”demos” tai ”koinotis” Kreikassa, ”municipio” Espanjassa, ”commune” Ranskassa, ”DED/ward” Irlannissa, ”commune” Italiassa, ”commune” Luxemburgissa, ”gemeente” Alankomaissa, ►**A1** Itävallassa ”Gemeinde”, Portugalissa ”concelho”, Suomessa ”kunta — kommun”, Ruotsissa ”primärkommun” jaYhdistyneessä kuningaskunnassa ”ward”. ◄

3 Alueelliset tasot määritellään NUTS alueluokitusjärjestelmässä. Siinä on I, II ja III-tasot.

4 Havainto- ja analyysiyksiköt määritellään siten, että saadaan ensisijaisesti määriteltyä jokaista jäsenvaltiota koskevat tiedot ja yhdistettyä ne niin, että saadaan koko yhteisöä tai laajempia talousalueita koskevat tiedot.

5 Maantieteellisiä kriteerejä koskevien sääntöjen on oltava tiukat, jotta konsolidoinneissa voidaan välttää moninkertainen laskenta ja tietojen poisjäänti.

▼B

C. *Toimintaa koskevat kriteerit*

1 Tuotantotoiminta, jäljempänä 'toiminta' koostuu laitteistoista, työvoimasta, tuotantomenetelmistä ja tietoverkoista ja välituotteista, jotka yhdessä myötävaikuttavat tiettyjen tuotteiden ja palvelujen tuotantoon. Toimintaa luonnehtivat tuotantopanokset (tavarat tai palvelut), tuotantoprosessi ja tuotokset.

2 Toiminta määritellään jollain NACE Rev.1 -luokituksen tasolla.

3 Jos samassa yksikössä harjoitetaan useampaa toimintaa, ne toiminnat, jotka eivät ole aputoimintoja, luokitellaan käyttäen perusteena arvonlisäystä tuotannontekijähintaan. Tällöin erotetaan toisistaan pääasiallinen toiminta ja sivutoiminnat.

4 Jos arvonlisätietoja ei ole saatavana, käytetään muita kriteerejä, kuten työntekijöiden määrää, palkkakuluja, liikevaihtoa ja omaisuutta, ja näitä korvikekriteerejä on sovellettava niin, että löydetään paras mahdollinen arvio luokasta, joka olisi saatu arvonlisätietojen perusteella.

5 Yksiköt luokitellaan niiden toimintojen mukaan. Jos jokin toiminta on enemmän kuin 50 prosenttia arvonlisäyksestä, yksikön luokitus määritellään sen mukaan. Muissa tapauksissa on noudatettava luokitussääntöjä. Luokitus tapahtuu portaittain korkeimmalta tasolta, joka vastaa pääluokkaa (aakkoskoodi), aina 4-numerotasolle 2-numerotason ja 3-numerotason kautta. Luokituksen on joka tasolla oltava sopusoinnussa edellisen tason kanssa. Asetuksen (ETY) N:o 3037/90 7 artiklassa perustettu tilasto-ohjelmia käsittelevä komitea on toimivaltainen tällä alalla.

6 Pääasiallisiin toimintoihin ja sivutoimintoihin liittyy aputoimintoja, kuten esimerkiksi hallinto, kirjanpito, tietojenkäsittely, valvonta, osto, myynti ja markkinointi, varastointi, korjaukset ja kuljetukset.

Nämä yksikön sisäiset aputoiminnat mahdollistavat tavaroiden ja palvelujen tuotannon kolmansille osapuolille tai helpottavat sitä. Itse aputoimintojen tuotteita ei toimiteta kolmansille osapuolille.

7 Aputoiminta-käsitettä selvitetään tarkemmin B kohdan neljännessä jaksossa.

III JAKSO

Yksiköiden määritelmät ja kutakin yksikköä koskevat selventävät huomautukset

A. *Yritys*

Yritys vastaa pienintä oikeudellisten yksiköiden ryhmää, joka muodostaa sellaisen organisatorisen tavaroiden ja palvelujen tuotantoyksikön, joka on tietyssä määrin itsenäinen päätöksenteossaan erityisesti käytettävissään olevien voimavarojensa osalta. Yritys harjoittaa yhtä tai useampaa toimintaa yhdessä tai useammassa paikassa. Yritys voi muodostua yhdestä ainoasta oikeudellisesta yksiköstä.

Selventäviä huomautuksia

Edellä määriteltynä yritys on taloudellinen kokonaisuus, joka voi tietyissä olosuhteissa vastata useiden oikeudellisten yksiköiden yhteenliittymää. Itse asiassa eräät oikeudelliset yksiköt harjoittavat toimintaa yksinomaan jonkun toisen oikeudellisen yksikön hyväksi ja ovat olemassa vain hallinnollisista (kuten verotuksellisista) syistä ilman, että niillä olisi taloudellista merkitystä. Suuri osa ilman henkilöstöä toimivista oikeudellisista yksiköistä kuuluu tähän ryhmään. Näiden oikeudellisten yksiköiden toimintoja on pidettävä sen oikeudellisen emoyksikön aputoimintoina, jota ne palvelevat, johon ne kuuluvat ja johon ne on liitettävä muodostaakseen taloudellisessa tutkimuksessa käytettävän "yrityksen".

B. *Institutionaalinen yksikkö*

Institutionaalinen yksikkö on taloudellisen päätöksenteon keskus. Sille on ominaista toiminnallinen yhtenäisyys ja itsenäinen päätöksenteko sen harjoittaessa pääasiallista tehtäväänsä. Yksikön katsotaan muodostavan institutionaalisen yksikön, jos se on pääasiallista tehtäväänsä harjoittaessaan päätöksenteossaan itsenäinen ja jos sillä on täydellinen tilinpito.

— sanottaessa, että yksikkö on pääasiallista tehtäväänsä harjoittaessaan päätöksenteossaan itsenäinen tarkoitetaan, että se on vastuussa toimistaan ja tekemistään päätöksistä,

— sanottaessa, että yksiköllä on täydellinen tilinpito, tarkoitetaan, että sillä on hallussaan sitä koskevat tilinpäätöstä koskevat asiakirjat, joista

▼B

ilmenee kaikki sen tilikautena suorittamat taloudelliset toimet ja rahoitustoimet, sekä tase, josta ilmenee sen varat ja vastattavat.

Selventäviä huomautuksia

1 Pääomayhtiöiden sektorilla yritys vastaa Euroopan kansantalouden tilinpitojärjestelmän (EKT) institutionaalista yksikköä. Julkisoikeudellisissa ja voittoa tavoittelemattomissa yhteisöissä on myös vastaavia institutionaalisia yksiköitä. Kotitalouksien osalta institutionaalinen yksikkö kattaa kaikki kotitalouksien toimet, kun taas käsite ”yritys” koskee yksinomaan niiden tuotannollista toimintaa.

2 Näiden sääntöjen soveltaminen johtaa seuraaviin ratkaisuihin niiden yksiköiden osalta, joilla ei ole selkeästi näitä kahta edellä tarkoitettua institutionaalisen yksikön ominaisuutta:

a) kotitaloudet ovat aina institutionaalisia yksiköitä, koska ne ovat toimintaansa harjoittaessaan päätöksenteossaan itsenäisiä, vaikka niillä ei olisi täydellistä tilinpitoa.

b) yksiköt, joilla ei ole täydellistä tilinpitoa, on katsottava kuuluviksi niihin institutionaalisiin yksiköihin, joiden tileihin niiden osittainen tilinpito kuuluu

c) yksiköt, joilla on täydellinen tilinpito, mutta jotka pääasiallista tehtäväänsä harjoittaessaan eivät ole päätöksenteossaan itsenäisiä, on katsottava kuuluviksi niitä valvoviin yksiköihin,

d) yksiköt, jotka vastaavat institutionaalisen yksikön määritelmää, pidetään sellaisina, vaikka ne eivät missään muodossa julkaisisi tilinpitoaan,

e) yksiköitä, jotka kuuluvat yritysryhmään ja joilla on täydellinen tilinpito, pidetään institutionaalisina yksiköinä, vaikka ne olisivat tosiasiallisesti, vaikkakaan ei oikeudellisesti, luovuttaneet osan itsenäisestä päätöksenteostaan ryhmän yleisestä johdosta vastaavalle hallintayhtiölle (*holding-yhtiö*). Hallintayhtiötä itseään pidetään sen valvomista yksiköistä erillisenä institutionaalisena yksikkönä.

3 Institutionaalisiksi yksiköiksi katsotaan:

— yksiköt, joilla on täydellinen tilinpito ja jotka ovat päätöksenteossaan itsenäisiä:

a) pääomayhtiöt

b) osuuskunnat ja henkilöyhtiöt, jotka ovat oikeushenkilöitä,

c) julkiset liikelaitokset, jotka ovat asemansa puolesta oikeushenkilöitä,

d) voittoa tavoittelemattomat yhteisöt, jotka ovat oikeushenkilöitä,

e) julkisoikeudelliset yhteisöt;

— yksiköt, joilla on täydellinen tilinpito ja jotka perinteisesti katsotaan päätöksenteossaan itsenäisiksi:

f) yritysmäiset yhteisöt: yksityisyritykset, henkilöyhtiöt, muut kuin a, b ja c kohdassa tarkoitetut julkiset yritykset, edellyttäen, että niiden taloudellinen toiminta ja rahoitustoiminta on erotettu niiden omistajien taloudellisesta toiminnasta ja rahoitustoiminnasta ja muistuttaa pääomayhtiöiden toimintaa.

— yksiköt, joilla ei välttämättä ole täydellistä tilinpitoa, mutta jotka perinteisesti katsotaan päätöksenteossaan itsenäisiksi:

g) kotitaloudet.

C. *Yritysryhmä*

Yritysryhmä koostuu yrityksistä, joiden välillä on oikeudellisia ja rahoituksellisia yhteyksiä. Yritysryhmässä voi olla useampia päätöksentekokeskuksia, erityisesti tuotannon, myynnin ja voiton suhteen; yritysryhmässä voidaan yhdistää eräitä rahoitukseen ja verotukseen liittyviä seikkoja. Yritysryhmä muodostaa taloudellisen kokonaisuuden, joka voi tehdä erityisesti niitä yksiköitä koskevia päätöksiä, jotka sen muodostavat.

Selventäviä huomautuksia

1 Tiettyjä havainnointeja ja analyysejä varten on joskus hyödyllistä ja tarpeen tutkia eräiden yritysten välisiä yhteyksiä ja yhdistää ne yritykset, joiden keskinäiset sidokset ovat vahvat. Meneillään on monia selvityksiä käsitteestä ”yritysryhmä”. Yritysryhmä on tässä määritelty käsitteen ”tilinpitoryhmä” perusteella, sellaisena kuin siitä säädetään seitsemännessä direktiivissä 83/349/ETY (EYVL n:o L 193, 18.7.1983, s.1).

▼B

Mainittua direktiiviä sovellettiin konsolidoituihin tilinpäätöksiin ensimmäisen kerran vuonna 1990 alkaneena tilikautena. Seitsemännen direktiivin soveltamisalaa on laajennettu direktiivillä 90/605/ETY (EYVL n:o L 317, 16.11. 1991, s. 60).

2 Seitsemännen direktiivin mukaan kysymyksessä on yritysryhmä, jos 20 prosenttia yrityksen pääomasta tai äänimäärästä on toisen yrityksen hallussa tai valvonnassa. Yksityiskohtaiset säännöt yritysjohdon nimitysvaltuuksien valvonnasta on otettava huomioon. Omistusosuuden enemmistöstä huolimatta tavoitteena on ottaa huomioon tosiasiallisesti toteutettu valvonta.

3 Tämä määritelmä ei sellaisenaan riitä tilastollista analyysia varten, koska ”tilinpitoryhmät” eivät ole toisensa poissulkevia yhteenlaskettavaksi soveltuvia yritysryhmiä. On siis muodostettava ”tilinpitoryhmä”-käsitteeseen perustuva ”yritysryhmä”-tilastoyksikkö seuraavin muutoksin:

— otetaan huomioon konsolidoinnin korkeimman tason (”ryhmän johtoelin”) tilinpitoryhmät;

— lasketaan yritysryhmän piiriin yksiköt, joiden tilinpito on kokonaan yhdistetty konsolidoivan yhtiön tilinpitoon;

— lisätään yritykset, joissa on omistusosuuden enemmistö ja joiden tilejä ei oteta kokonaiskonsolidointiin jonkin seitsemännessä direktiivissä hyväksytyn perusteen nojalla, kuten toiminnan luonteessa olevan eron tai yrityksen suhteellisen pienen koon perusteella;

— alle vuoden pituisia väliaikaisia yhteyksiä ei oteta huomioon.

4 Yritysryhmä on yritysten yhteenliittymä, jota valvoo johtoelin. Johtoelin on oikeudellinen emoyksikkö, jota mikään muu oikeudellinen yksikkö ei valvo (suoraan tai välillisesti). Kaikkia tytäryhtiöiden tytäryhtiöitä pidetään emoyrityksen tytäryhtiöinä. Kuitenkin on olemassa osuuskuntia tai keskinäisten yhtiöiden muotoja, joissa tytäryritykset tosiasiassa omistavat osan emoyrityksen omistusosuuksista.

5 Yritysryhmät koostuvat usein hyvin erityyppisistä toisiinsa liittyvistä yksiköistä (omistus, valvonta ja hallinto). Näillä yksiköillä on usein yhteyksiä tytäryhtiöiden ja niiden tytäryhtiöiden yksiköihin. ”Yritysryhmä”-yksikkö vastaa usein liittoa, jolla on paljon hyvin erilaisia suhteita; lisäksi sillä on usein hyvin erilaisia toimintoja. Yritysryhmien sisällä on alaryhmiä.

6 On hyödyllistä tuntea kaikki yhteydet (niin enemmistö- kuin vähemmistösuhteetkin) johtoelimestä tytäryhtiöiden ja niiden tytäryhtiöverkoston kautta johtoelimen valvomaan yritykseen. Tällöin voidaan laatia yritysryhmän koko hallintokaavio.

7 Ottaen huomioon tilinpitoa koskevien direktiivien vaikutukset, yritysryhmien perusyksiköistä on aina pyrittävä erottamaan ne, jotka kuuluvat yrityksiin, jotka eivät ole rahoituslaitoksia, ja ne, jotka on luokiteltava rahoituslaitoksiksi. Jälkimmäisistä on erotettava yksiköt, jotka kuuluvat ”luottolaitoksiin” ja ne, jotka kuuluvat ”vakuutusyhtiöihin”. Yritysryhmät voivat olla maailmanlaajuisia, mutta niitä on tutkittava kunkin jäsenvaltion talousalueen ja yhteisön talousalueen osalta.

8 ”Yritysryhmä”-yksikkö on erityisen hyödyllinen yritysten rahoitusta ja strategiaa koskevien analyysien kannalta, mutta se on liian moninainen ja epävakaa voidakseen olla havainnoinnin ja analyysin keskusyksikkö, joka on edelleen yritys. Yritysryhmää käytetään eräiden tietojen keräämiseen ja esittämiseen.

D. *Toimialayksikkö (TAY)*

Toimialayksikkö ryhmittää kaikki yrityksen osat johonkin NACE Rev. 1 luokituksen (4-numerotaso) luokkaan. Toimialayksikkö vastaa yhtä tai useampaa yrityksen operatiivista alaosastoa. Yrityksellä on oltava tietojärjestelmä, jonka avulla kunkin tulosyksikön osalta voidaan esittää tai laskea ainakin tuotannon arvo, välituotekäytöt, henkilöstökulut, kate, henkilöstön määrä ja kiinteän pääoman bruttomuodostus.

Selventäviä huomautuksia

1 TAY on havaintoyksikkö, jonka avulla parannetaan tilastotietojen keruun tulosten toimialoittaista homogeenisuutta ja kansainvälistä vertailukelpoisuutta. Tämä sen vuoksi, että yritystasolla voidaan havaita erilaisia horisontaalisen ja vertikaalisen yhdentymisen muotoja sekä kansallisella että kansainvälisellätasolla. Yksikköä, joka suorittaa ainoastaan aputoimintoja sille yritykselle, johon se kuuluu, ei voida pitää erillisenä TAY:na. Itse asiassa TAY vastaa ISIC Rev. 3:n johdanto-osan 96 kohdassa annettua käytännön määritelmää.

▼B

2 TAY:t kuuluvat tiettyyn luokkaan NACE Rev. 1:n luokituksessa ja voivat myös valmistaa muita kuin niiden toimintaa luonnehtivan homogeenisen luokan tuotteita niihin liitettyjen sellaisten sivutoimintojen avulla, joita ei voida eritellä saatavilla olevien tilinpitoon liittyvien asiakirjojen perusteella. Vastaavasti ne TAY:t, jotka on niiden pääasiallisen toiminnan mukaan luokiteltu nimikkeistön tiettyyn luokkaan, eivät välttämättä kata tiettyjen tuotteiden homogeenisten luokkien koko tuotantoa, koska samat tuotteet voidaan tuottaa nimikkeistön johonkin toiseen luokkaan kuuluvan TAY:n sivutoiminnoissa.

3 Yritysten sisäisiä tilinpitojärjestelmiä (esimerkiksi tulosyksiköt) on syntynyt paljon sellaisten kriteerien pohjalta, jotka ovat usein lähellä toiminta-käsitettä. Niiden avulla voidaan saada tietojen saantia helpottavaa tietoa TAY- tasolla.

4 Aputoimintojen kaikki kustannukset jaetaan seurannan kohteena olevien yritysten pää- ja sivutoimintojen eli TAY-yksiköiden kustannuksiksi.

E. *Homogeeninen tuotantoyksikkö (HTY)*

Homogeeniselle tuotantoyksikölle (HTY) on luonteenomaista yksi ainoa tuotanto, joka tunnistetaan yhdenmukaisista tuotantopanoksista, tuotantoprosessista ja tuotoksista. Panoksina ja tuotoksina olevat tuotteet erotetaan toisistaan fyysisten ominaisuuksien, jalostussasteen ja käytetyn tuotantotekniikan perusteella viittaamalla johonkin tuoteluokitukseen. Homogeeninen tuotantoyksikkö voi vastata institutionaalista yksikköä tai jotain sen osaa, mutta se ei voi koskaan kuulua kahteen institutionaaliseen yksikköön.

Selventäviä huomautuksia

1 Tuotantoprosessin tarkkaa analysoimista varten Euroopan kansantalouden tilinpitojärjestelmä (EKT) on ottanut käyttöön käsitteen homogeeninen tuotantoyksikkö, jonka avulla voidaan tutkia teknisiä ja taloudellisia suhteita. Näitä analyysiyksiköitä, joita käytetään erityisesti panos tuotostaulukoita varten, ei yleensä voida tarkkailla suoraan ja ne muodostetaan käytännössä tiedoista, jotka on kerätty havaintoyksiköitä varten.

2 Suurin osa havaintoyksiköistä sisältää toisiinsa liittyviä ja rinnakkaisia toimintoja. Havaintoyksiköt voivat harjoittaa pääasiallista toimintaa, sivutoimintoja eli muihin luokkiin kuuluvia toimintoja sekä aputoimintoja, kuten hallintoa, ostoa, myyntiä, varastointia tai korjausta. Jos havaintoyksikkö harjoittaa pääasiallista toimintaa ja yhtä tai useampaa sivutoimintaa, se jaetaan yhtä moneen homogeeniseen yksikköön ja sivutoiminnat luokitellaan eri luokkiin kuin pääasiallinen toiminta. Sitä vastoin havaintoyksikköön kuuluvia aputoimintoja ei eroteta niistä pääasiallisista toiminnoista ja sivutoiminnoista, joihin ne liittyvät.

3 Homogeeninen tuotantoyksikkö määritellään toiminnan sijaintipaikasta riippumatta. ISIC Rev. 3:ssa ”homogeeninen tuotantoyksikkö” määritellään siten, että se vastaa ”paikallista tuotantoyksikköä”. ISIC Rev. 3:ssa olevan 112 kohdan soveltamisen edellytyksenä on 104 kohta.

F. *Paikallinen yksikkö*

Paikallinen yksikkö on yritys tai yrityksen osa, esimerkiksi työpaja, tehdas, myymälä, toimisto, kaivos, varasto, joka sijaitsee maantieteellisesti määritellyssä paikassa. Tässä paikassa tai tästä paikasta käsin harjoitetaan taloudellista toimintaa, jossa, tiettyjä poikkeuksia lukuun ottamatta, työskentelee yksi tai useampi henkilö (mahdollisesti osa-aikaisesti) saman yrityksen lukuun.

Selventäviä huomautuksia

1 Jos henkilö työskentelee useammassa kuin yhdessä paikassa (ylläpito- tai valvontatehtävissä) tai kotonaan, paikallisena yksikkönä on se paikka, josta hän saa ohjeensa ja josta työ järjestetään. Kuhunkin paikalliseen yksikköön liittyvä työpanos on voitava eritellä. Kuitenkin kaikissa oikeudelliselta perustalta yritystä tai sen osaa palvelevilla oikeudellisilla yksiköillä on oltava kotipaikkanaan paikallinen yksikkö, vaikka siellä ei työskentelisi ketään. Sen lisäksi paikallinen yksikkö voi käsittää pelkästään aputoimintoja.

2 Maantieteellisesti määritelty paikka on ymmärrettävä sanan tarkassa merkityksessä: kahta saman yrityksen yksikköä, jotka sijaitsevat eri paikoissa (jopa jäsenvaltion pienimmän hallinnollisen alueen sisällä) on pidettävä kahtena paikallisena yksikkönä. Sama paikallinen yksikkö voi kuitenkin sijaita maantieteellisesti usealla viereisellä hallinnollisella alueella. Tällöin postiosoite on tavan mukaan määräävä tekijä.

3 Alueen rajat toimivat sijainnin rajoina, jolloin esimerkiksi sen poikki kulkevat yleiset tiet eivät välttämättä katkaise rajojen jatkuvuutta. Tämä

▼B

määritelmä on lähellä ISIC Rev. 3:n 101 kohdassa annettua määritelmää siinä määrin, kun kysymyksessä on sijainti sanan tarkassa merkityksessä, mutta se eroaa 102 kohdassa annetusta määritelmästä siinä, että tämä tarkka merkitys ei voi vaihdella kyseessä olevien tilastojen mukaan; lisäksi kriteeriä henkilöiden työskentelemisestä sovelletaan yleensä.

4 Samaa määritelmää paikallisesta yksiköstä sovelletaan alueellisiin tilinpitotarpeisiin EKT-AS:ssä (EKT:n alueellinen soveltaminen).

G. *Paikallinen toimialayksikkö (paikallinen KAU)*

Paikallinen toimialayksikkö (paikallinen KAU) on homogeenisen tuotantoyksikön paikalliseen tasoon liittyvä osa.

Selventäviä huomautuksia

1 Kullakin KAU:llä on oltava ainakin yksi ”paikallinen KAU”; KAU voidaan kuitenkin muodostaa yhden tai useamman paikallisen yksikön osia yhdistämällä. Sitä vastoin paikallinen yksikkö voi tietyissä olosuhteissa koostua ainoastaan ryhmästä aputoimintoja. Tällöin paikallisen yksikön täydentävä luokitus on mahdollista. Toisaalta jokaisella yrityksellä on oltava ainakin yksi ”paikallinen KAU”.

2 ”Paikallinen KAU” vastaa ”establishmentin” määritelmää sellaisena kuin se on ISIC Rev. 3:n johdanto-osan 106 kohdassa.

H. *Paikallinen homogeeninen tuotantoyksikkö (paikallinen KAU)*

Paikallinen homogeeninen tuotantoyksikkö (paikallinen KAU) on homogeenisen tuotantoyksikön osa, joka sijaitsee paikallisella tasolla.

IV JAKSO

Täydentäviä selventäviä huomautuksia

A. *Julkisoikeudelliset ja voittoa tavoittelemattomat yhteisöt*

1 Julkisoikeudellisten yhteisöjen osalta tilastojen keräämiseen ja kokoamiseen sopivat tilastoyksiköt vaihtelevat suuresti (esimerkiksi keskushallinto, sosiaaliturvahallinto tai alueen, maakunnan, departementin, kreivikunnan, kaupungin tai taajaman paikallishallinto). Nämä eri toimielimet suunnittelevat, valvovat ja hallinnoivat yhdessä niihin kuuluvien toimielinten varainhoitoa (nämä toimielimet voivat olla esimerkiksi ministeriöitä, keskusvirastoja, virastoja, osastoja ja toimistoja. Jotkut näistä toimielimistä erityisesti paikallisella tasolla ovat toiminnaltaan todennäköisesti paljon monipuolisempia kuin yhtiöt.

2 Näiden toimielinten toiminnat kuuluvat usein NACE Rev.1:n L-pääluokkaan ”Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutustoiminta”, kun taas muiden laitosten toiminta kuuluu pääasiassa muihin pääluokkiin, kuten ”Koulutus” (M-pääluokka), ”Terveydenhoito ja sosiaalipalvelut” (N-pääluokka), ”Muut yhteiskunnalliset ja henkilökohtaiset palvelut” (O-pääluokka) tai johonkin muuhun.

3 Jos yksityissektorin yksiköitä koskevia tietoja on yhdistettävä toimialan mukaan luokiteltujen julkisoikeudellisten yhteisöjen ja voittoa tavoittelemattomien yhteisöjen tietoihin, näiden tietojen yksilöimiseksi ja luokittelemiseksi on tarpeen käyttää niitä tilastoyksiköitä, jotka vastaavat yksityissektorilla määriteltyjä tilastoyksiköitä lähinnä olevia yksiköitä. Tämän vuoksi kaikkia yksityissektorilla käytettyjä kriteereitä sovelletaan vastaavasti julkisoikeudellisiin yhteisöihin. Sama pätee voittoa tavoittelemattomiin yhteisöihin.

B. *Aputoiminnat*

1 Toimintaa on pidettävä aputoimintana, jos se täyttää kaikki seuraavat ehdot:

a) toiminta palvelee ainoastaan yksikköä, johon se liittyy; eli tuotetut tavarat tai palvelut eivät ole liiketoimien kohteena markkinoilla;

b) samankaltaista toimintaa harjoitetaan vastaavassa laajuudessa vertailukelpoisissa tuotantoyksiköissä;

c) toiminta tuottaa palveluja tai poikkeuksellisissa tapauksissa kulutustavaroita, jotka eivät sisälly yksikön valmiin tuotteen kokoonpanoon (esimerkiksi pienet työkalut tai rakennustelineet);

d) toiminta myötävaikuttaa itse yksikön juokseviin kuluihin eli se ei johda kiinteän pääoman bruttomuodostukseen.

▼B

2 Aputoiminnan, pääasiallisen toiminnan ja sivutoiminnan välistä eroa voidaan täsmentää muutamilla seuraavilla esimerkeillä:

— pienten työkalujen valmistaminen yksikön käyttöön on aputoimintaa (kaikki kriteerit täytetään);

— kuljetus omaan lukuun on yleensä aputoimintaa (kaikki kriteerit täytetään);

— oman tuotannon myyminen on aputoimintaa, koska yleisen säännön mukaan ei voida tuottaa, jollei tuotantoa myydä. Jos tuotantoyrityksessä on kuitenkin vähittäismyyntipiste (myynti suoraan kuluttajalle), joka muodostaa esimerkiksi paikallisen yksikön, tätä myyntipistettä voidaan poikkeuksellisesti ja eräitä analyysejä varten pitää toimialayksikkönä. Tämä havaintoyksikkö luokitellaan tällöin kahdesti eli toisaalta sen toiminnan (pääasiallisen toiminnan tai sivutoiminnan) perusteella, jota se harjoittaa yrityksessä, ja toisaalta sen oman toiminnan (vähittäismyynti) perusteella.

3 Näin ollen yleisenä sääntönä on, että koska tuotantoprosesseja ei yleensä voida toteuttaa ilman aputoimintoja, niitä ei pitäisi pitää erillisinä yksikköinä, vaikka niitä harjoitettaisiin erillisessä oikeudellisessa yksikössä tai erillisessä paikassa ja vaikka niillä olisi erillinen tilinpito. Lisäksi aputoimintoja ei saa ottaa huomioon määriteltäessä sen yksikön toimialaluokkaa, johon aputoiminnot kuuluvat. Paras esimerkki yksiköstä, joka harjoittaa aputoimintoja on keskushallinto eli pääkonttori.

4 Edellä 1 kohdan määritelmä huomioon ottaen, seuraavia toimintoja ei saa pitää aputoimintoina:

a) sellaisten tavaroiden tuotanto ja sellaiset työt, jotka osallistuvat kiinteän pääoman muodostumiseen. Tähän kuuluvat erityisesti omaan lukuun suoritettavat rakennustyöt. Tämä menettely on NACE Rev. 1:ssä käytetyn menetelmän mukainen, jossa rakentamista omaan lukuun harjoittavat yksiköt luokitellaan rakennusteollisuuteen, jos niistä on saatavilla tietoja.

b) tuotantoa, jota siitä huolimatta, että pääasiallinen toiminta ja sivutoiminnot kuluttavat sitä paljon, pidetään kuitenkin merkittäviä määriä kaupan;

c) sellaisten tavaroiden tuotanto, joista tulee olennainen osa pääasiallisen toiminnan tai sivutoiminnan tuotantoa, esimerkiksi laatikoiden tai astioiden tuottaminen jossain yrityksen osassa sen tuotteiden pakkaamista varten.

d) energian tuotanto (yritykseen liitetty voimalaitos tai koksauslaitos), siitä huolimatta käytetäänkö tuotettu energia kokonaan pääasialliseen toimintaan tai sivutoimintoihin vai ei;

e) tuotteiden osto niiden jälleenmyymiseksi muuttamattomana.

f) tutkimus ja kehittäminen. Nämä toiminnat eivät ole kovin yleisiä ja ne eivät tuota palveluja, joita käytetään nykyisessä tuotannossa.

Jos näistä toiminnoista on saatavilla erillisiä tietoja, toimintoja on kaikissa näissä tapauksissa pidettävä erillisinä toimintoina, ja näin ollen niitä on käsiteltävä toimialayksikköinä.

5 Jos aputoimintoja harjoitetaan ainoastaan yhden yksikön hyväksi, nämä aputoiminnat ja niiden käyttämät voimavarat ovat olennainen osa tämän yksikön toimintoja ja voimavaroja. Jos tilastoyksikön toimintoja ja vastaavia aputoimintoja ei kuitenkaan harjoiteta samalla maantieteellisellä alueella (jolla tarkoitetaan tässä tilastotietojen keruuta varten määriteltyä aluetta) voisi olla suotavaa kerätä näistä yksiköistä erillistä lisätietoa niiden tietoluokkien osalta, jotka on luokiteltava näiden maantieteellisten alueiden mukaan, vaikka nämä yksiköt harjoittaisivat ainoastaan aputoimintoja.

6 Jos aputoimintoja harjoitetaan pääasiallisesti kahden tai useamman toimialayksikön hyväksi, näiden aputoimintojen kustannukset on jaettava kaikkien niiden toimialayksiköiden kesken, joita ne palvelevat. Jos kustannusten jakautumisesta kunkin erillisen toiminnan kesken on saatavilla tietoja, kustannukset on jaettava tältä pohjalta. Jos tällaisia tietoja ei kuitenkaan ole saatavilla, aputoiminnan kustannukset on jaettava pääasiallisen toiminnan ja sivutoimintojen kesken suhteessa tuotannon arvoon välillisten kustannusten vähentämisen jälkeen, lukuun ottamatta itse aputoimintaan liittyviä kustannuksia. Jos tämä menetelmä osoittautuu liian vaikeaksi soveltaa, aputoiminnan kustannukset on yksinkertaisesti jaettava suhteessa tuotannon arvoon.

7 Jos aputoiminnot on järjestetty niin, että ne palvelevat kahta tai useampaa sellaisen yrityksen yksikköä, jossa on useampia yksiköitä, aputoiminnat voivat muodostaa erillisessä paikassa sijaitsevan aputoimintojen ryhmän. Tällöin voi olla järkevää käyttää lisäluokituksia samalla tavoin kuin voi

▼B

olla järkevää kattaa kokonaan tietyt toiminnat, vaikka niitä harjoittavat itsenäiset yksiköt tai sellaiset yksiköt, jotka harjoittavat ainoastaan aputoimintoja (esimerkiksi ATK-palvelut). Tätä varten nämä toiminnat voidaan luokitella myös niiden oman toiminnan mukaan sen lisäksi, että ne luokitellaan sen yksikön toiminnan mukaan, johon ne kuuluvat.

8 Toiminta, joka oli alunperin aputoimintaa, voi alkaa tuottaa muille yksiköille myytäväksi tarkoitettuja palveluja. Tällainen toiminta voi kehittyä sellaiseksi, että se lakkaa olemasta aputoimintaa ja sitä on sen vuoksi pidettävä jonkin yksikön pääasiallisena toimintana tai sivutoimintana. Ainoa tapa määritellä, onko jokin toiminta aputoimintaa vai pääasiallista toimintaa tai sivutoimintaa on arvioida sen asemaa koko yrityksessä.

C. *Toimintaa ja sijaintia koskeva taulukko*

Yksi tai useampi toiminta	Yksi tai useampi sijainti Yritys Institutionaalinen yksikkö	Yksi ainoa sijainti Paikallinen yksikkö
Yksi ainoa toiminta	TAY	Paikallinen KAU
	HTY	Paikallinen UHP